

Върху дисертационен труд за присъждане на образователната и научна
степен „Доктор”

Тема: Система за селекция и контрол на 9 – 12 годишни момчета
практикуващи хандбал в Република Турция

Докторант: Читин Тириаки

Рецензент: Проф. Давид Велчев Давидов, ДН

I. Актуалност на темата.

Проблемът за подбора никога няма да загуби своята актуалност. Той е пряко свързан с интересите на отделния индивид, семейството, обществените организации, държавата. Затова държавата и обществените организации създават специални институции, които да насочват подрастващите към най-подходяща реализация в живота.

Съвсем не е случайно, че се отделя специално внимание на талантливите индивиди в областта на изкуството културата, науката и спорта. Откриването, подготовката, възпитанието и реализацията на надарените личности е постоянен предмет на научните изследвания.

Успехите на спортната наука в това отношение са безспорни. Независимо от това, не рядко, подборът се извършва интуитивно. Опитът на докторанта да аргументира научно подбора на младите хандбалисти в Р. Турция е находчив и заслужава поздравление.

II. Реализация предмета на изследването.

В теоретичното проучване докторантът показва добра осведоменост по темата. Обсъдени са данни от 12 докторски труда, изследвания и публикации на известни специалисти и научни работници. Една трета от материалите са публикувани през последните 10 – 15 години. Изложението в теоретичната част не е само обзорно, а представлява анализ в който се обвързват теоретичните постановки с технико-тактическата специфика на хандбалната игра.

При обсъждане на различните концепции за спортния талант докторантът стига до заключението, че спортната надареност се определя от два основни фактора – **наследствените заложи и придобитите в живота качества на личността**. Именно затова спортът не е само някаква, вродена, способност, „дарба”, а съчетание от физически, психически и функционален потенциал, който предполага пригодността за по-успешна реализация при различните видове спорт. От тук логически следва, че учебно-тренировъчният процес е надежден критерий за откриване на талантливите деца. В конкретната двигателна дейност, при овладяването на техническите елементи се проявяват когнитивните, емоционални и двигателни качества на личността, което е най-добрата основа за по-сполучлив подбор.

Приносна стойност имат: опитът за приложение на самообучаващата се система, разработените моделирани тренировъчни занимания и проведения педагогически експеримент.

Процедурната част е разработена компетентно. Използваният инструментариум е подходящ за удовлетворяване на хипотезата, целта и задачите на изследването. Информацията за променливите величини са установени чрез утвърдени в науката подходи за отчитане на антропометричните признаци и показателите за физическа годност. Конкретните методи са представени изчерпателно.

В проведеното изследване Четин получава голяма и разнообразна информация. Тя е обработена с подходящи статистически методи. Използвано е преди всичко табличното представяне на данните. Всички таблици са разположени в текста, като илюстрация и подпомагане на анализа, защото съдържат цялата статистическа информация за променливите величини.

Обсъждането на резултатите от изследването е извършено предимно чрез описателния анализ. Това дава възможност да се характеризира, обективно, състоянието на наблюдаваните показатели, което е основа за установяване на причинно-следствените връзки. Макар и пестеливо извършения качествен анализ, дава възможност за формулиране на

предложения за подобряване подбора на подрастващи хандбалисти в Р. Турция.

Направените изводи произтичат от резултатите на изследването. Авторефератът отразява основните положения на дисертационния труд. Представени са копия от три публикации, които са идеални части от рецензията труд. За две от публикациите не е посочено къде са отпечатани.

III. По- съществени приноси на дисертационния труд са:

1. Проучена е значителна по обем, достъпна литература по темата.
2. Проведен е добре подготвен и организиран педагогически експеримент.
3. Характеризирани са морфо-функционалните, физически и двигателни особености на 9 – 12 годишните хандбалисти от Република Турция.
4. Установена е зависимостта между изследваните показатели.
5. Разработен е модел за подбор на подрастващи хандбалисти в Република Турция.
6. Разработена е система за оценка и контрол на морфо-функционалното и спортно-техническо състояние на подрастващите хандбалисти в Р. Турция.

З а к л ю ч е н и е

Обсъжданият дисертационен труд отговаря на изискванията на Правилника за придобиване на научни степени в НСА „В. Левски”. Той съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват принос към теорията и практиката. Чрез неговото разработване докторантът показва, че има теоретични знания и способности за самостоятелни научни изследвания.

Предлагам, с убеденост, на уважаемото жури да присъди на Читин Тириаки Образователната и научна степен „Доктор”

София, 16.07. 2015 г.

Проф. Давид Давидов, ДН